

[Ole M. Nielsen]

med f.eks. Regionalfonden og de nye udviklingsprogrammer satser på at skabe økonomisk vækst i de mere tilbagestående dele af EF.

EF-landene har også et stort ansvar for at støtte de lovende tendenser, der trods alt er i dele af Afrika, i retning af demokrati og sund økonomisk og social udvikling. Der er positive tendenser i lande som Namibia, Zambia, Zimbabwe, Benin, Mali, Niger og Burkina Faso; også lande som Etiopien, Mozambique og Sydafrika er på vej i den rigtige retning. Ikke mindst en fornuftig udgang på GATT-forhandlingerne vil kunne støtte disse positive tendenser. Så også af den grund må Danmark yde sit bidrag til, at der kommer en snarlig og positiv afslutning på GATT-forhandlingerne.

Så om sikkerhed og samarbejde i Europa.

Ikke siden afslutningen af Anden Verdenskrig har der været så gode muligheder som nu for at skabe politisk, økonomisk og social stabilitet i Europa, men selv om der har været en positiv udvikling i f.eks. CSCE-samarbejdet og i udbygningen af samarbejdet mellem EF-landene, EFTA-landene og de østeuropæiske lande, trues stabiliteten af en foruroligende nationalisme, mindretalsproblemer og flygtningeproblemer. Den gærende sociale uro i store dele af Europa og ikke mindst borgerkrigen i det tidligere Jugoslavien og de borgerkrigsagtige tilstande i dele af det tidligere Sovjetunionen understreger behovet for den stabile kerne, som EF og EFTA-landene hidtil har udgjort. Forhåbentlig kan EØS-aftalen bidrage til at cementere denne stabilitet. Det kan ikke understreges for ofte, at økonomisk stabilitet og fremgang bygget på gensidige rettigheder og forpligtelser som i EF og EFTA-samarbejdet er en helt afgørende forudsætning for politisk stabilitet og social sikkerhed og tryghed. Også derfor står der så meget på spil – ikke kun for Danmark og de øvrige EF-lande – i forbindelse med de aktuelle forhandlinger om Europas fremtid. Den stabilitet, store dele af Europa nu så længe har nydt godt af, kan meget let sættes over styr, hvis nationale særinteresser igen kommer til at overskygge de fælles interesser. Også af den grund er det nødvendigt at fastholde og udbygge CSCE-processen. Der må f.eks. sigtes mod at udbygge CSCE med en art europæisk sikkerhedsråd, hvor en mindre kreds af europæiske lande på skift får til opga-

ve at sikre freden i Europa efter retningslinjerne i FN-pagten. Her vil det være nærliggende at bruge NATO og Vestunionen til de fredsbevarende eller fredsskabende opgaver, der måtte være nødvendige.

At der er behov for en sådan indsats både politisk, diplomatisk og militært, må være åbenbart efter de seneste måneders tragiske udvikling i det tidligere Jugoslavien. Realiteten er jo her, at resten af Europa står magtesløs med hensyn til at få sat en stopper for den brutale borgerkrig.

Det er positivt, at regeringen har givet tilsagn om at stille danske styrker til rådighed for visse aktioner i henholdsvis FN- og NATO-regi, men samtidig må vi jo konstatere, at der skal en akut krise til, før Europas politiske ledere tager de initiativer, som måske, hvis de var taget tidligere, kunne have afværget krisen. Konsekvensen af denne mangel på forudseen-her ser vi nu i det tidligere Jugoslavien. Læren heraf må være, at europæerne nu med udgangspunkt i CSCE-aftalerne både på det politiske og det militære område opbygger en sikkerhedsstruktur, som kan hindre situationer som i det tidligere Jugoslavien i at opstå i Europa. Udviklingen i de seneste år viser, at dette altovervejende må være et europæisk ansvar. Vi kan ikke regne med, at USA og Canada vil bidrage til opretholdelse af freden og sikkerheden i Europa efter afslutningen af den kolde krig, medmindre udviklingen i Rusland tager en faretruende retning, hvilket desværre jo ikke helt kan udelukkes.

Som formand for EF i første halvår af 1993 har Danmark særlige muligheder for at påvirke både den europæiske og den bredere internationale udvikling i positiv retning.

Jeg håber, regeringen i almindelighed og udenrigsministeren i særdeleshed ser denne mulighed som en stor og spændende udfordring, en udfordring, der ikke må tabes på gulvet. Dertil står der for meget på spil ikke kun for Danmark.

Folketinget og regeringen bør derfor finde sammen om at opstille et vidtskuende nationalt handlingsprogram for Danmarks formandsperiode.

Debatten i dag viser, at der er mange konstruktive ideer både fra regeringens og fra partiernes side. Lad os derfor trække i arbejdstøjet, så Danmark møder velforberejdet til de ud-